

VILJANDI KUNSTIKOOLI ÕPPEKAVA

I ÜLDOSA

1. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ja põhiülesanded

1.1. Kunstikooli ülesandeks on laste ja noorte loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine. Õppe- ja kasvatustöö koolis aitab kujuneda isiksusel, kes mõtleb loovalt, arendab kunstitaju ja fantaasiat.

1.2. Kunstikooli eesmärgiks on:
anda lapsele vajalikke käelisi oskusi;
õpetada nägema ja mõistma kunsti läbi ajaloo.

2. Õppekava põhimõtted

2.1. Kunstikooli ainekavad ei dikteeri kunstiainetes vahendite, materjalide ega tehnika valikut, vaid annavad oskuste arendamiseks suunad ja tasemenõuded.

2.2. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi, individuaalseid iseärasusi.

3. Õppeprotsess

Õppimise käigus analüüsib ja hindab õppija õpitavat pidevalt ning edukus sõltub õppija oskustest õppida. Õpetaja on õpitegevuste kavandaja ja looja ning õppimistahtmise innustaja. Hindamine on osa kunstikooli õppeprotsessist. Hindamise alused, skaala ja kriteeriumid on toodud õppenõukogu poolt kinnitatud „Viljandi Kunstikooli õpilaste hindamise korras”.

Hindamise põhieesmärgid on:

1. motiveerida õpilast sihikindlamalt õppima;
2. anda teavet õppimise käigust õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanemale;
3. määratleda õpilaste individuaalsed õpitulemused.

4. Õppetöö korraldus

4.1. Õppetöö algab igal aastal 1. septembril ja kestab 35 õppenädalat, millest 25 õppetundi (tavaliselt 5 päeva) moodustab õppepraktika.

4.2. Õppeaasta on jaotatud kolmeks trimestriks:

1. september – 30. november

1. detsember – 28. (29.) veebruar

1. märts – 31. mai

4.3. Iga trimestri lõpul toimub hindamine. Õppeaasta lõpul antakse õpilastele tunnistused.

4.4. Koolivaheajad on üldhariduskoolides kehtestatud aegadel.

4.5. Kooliaasta lõpul toimub suvepraktika kas linnas või maal. Viljandi Kunstikooli õpilane on kohustatud 4. kursuse lõpuks läbima vähemalt kaks suvepraktikat.

4.6. Õppeastmed

4.6.1. Algkool - (1. – 4. klassi õpilased), õppeaeg 1 – 4 aastat.

Eesmärk: anda käelisi oskusi kooliealistele lastele, kes soovivad tegeleda kunstiga rohkem kui algkoolis võimalik, ühtlasi valmistab eelkool ette õpilasi Viljandi Kunstikooli põhikooli jaoks.

4.6.2. Põhikool - (5. – 9. klassi õpilased); õppeaeg 5 aastat; I – V kursus.

I kursusele võetakse lapsi vanuses 10 – 12 eluaastat (sõltuvalt sisseastumiskatsete tulemustest).

Põhikoolis toimub: loomevõimete kavakindel arendamine, loominguprotsessi seaduspärasuste ja etappide tundmaõppimine, kunstiteoste retseptiooni- ja interpretatsioonivõimalustega tutvumine, aktiivse ja püsiva suhte loomine visuaalse kunstikultuuriga, tehniliste oskuste arendamine.

4.6.3. Põhikooli viimase kursuse lõputööde kaitsmise järel antakse õpilastele lõputunnistus.

4.6.4. Gümnaasium - (10. – 11. klassi õpilased), õppeaeg 2 aastat. I – II kursus.

Põhikooli lõpetamise järel võimaldame tegeleda kunstiga edasi neil, kes kunstikooli põhikooli osa lõpetanud või on kunstiande ja kunstihuvi avastanud hiljem.

4.6.5. Lisa-aasta - (12. klassi õpilased); õppeaeg 1 aasta.

Lisa-aasta on õpilastele, kes on edukalt läbinud põhikooli või gümnaasiumi osa kunstikoolis ning on huvitatud kunstiõpingute jätkamisest kõrgkoolis. Ettevalmistuskursuste eesmärgid ja tööplaanid lepatakse kokku kursustel osalejate ja juhendaja vahel.

Tundide jaotus

Õppeained	Algkool	Põhikool					Gümnaasium	
		I	II	III	IV	V	I	II
Algõpetus	4							
Joonistamine		2	2	2	2	2	2	2
Maalimine		2	2	2	2	2	2	2
Kompositsioon		1	1	2	2	2	2	2
Vormiõpetus		1	1	1	2	2	2	2
Kunsti ajalugu		1	1	1	1	1	1	1
Valikained:								
Video								
Arvutigraafika								
Kujutav kunst								
Fotograafia								
Õppepraktika		2 x 25 tundi					25	
Tunde nädalas	4	7	7	8	9	9	9	9
Tunde aastas	140	245	245	280	315	315	315	315

Põhiõppes õppivad õpilased saavad valida endale tasuta ühe valikaine nädalas kunstikooli poolt pakutavate valikainete hulgas. Kui õpilane soovib valida rohkem kui ühe valikaine, kuuluvad need tasumisele vastavalt valikainete maksumusele.

Põhikooli õpilane on kohustatud 5. kursuse alguseks läbima vähemalt kaks õppepraktikat (ühe praktika maht on vähemalt 25 õppetundi). Gümnaasiumi õpilane on kohustatud läbima ühe õppepraktika.

II AINEKAVAD

1. ALGKOOL

Sihtgrupp: Algkooli õpilased 1.-4. klass

Tundide arv: 4 tundi nädalas (2x2 tundi). Õppeaastas 3 trimestrit

Vastuvõtt algkooli rühma toimub avalduse alusel, katseid ei toimu.

Arvestuslik hindamine: Töö käigus vaatlused ja arutelud, suuline hinnang. Trimestrite lõpus tööde näitus ja ühine arutelu. Aasta lõpus kirjutatakse välja algkooli tunnistus. Tööd tagastatakse õpilasele. Silmapaistvaist töödest valik kooli näitustefondi.

Algkooli õppekava läbimine võimaldab sujuvalt jätkata õpinguid kunstikoolis, sest selleks vajalikud oskused on omandatud.

Õppekava eesmärgid, õpitulemused:

Meeldivas töökeskkonnas säilib ja areneb lapse huvi ümbritseva maailma ja kunstivaldkondade vastu.

Õpilane:

tunneb rõõmu kunstilisest tegevusest, isikupäraste ideede väljendamisest;

suudab (juhendaja poolt suunatuna) keskenduda vaatamisele, kuulamisele; väljendab ennast julgelt loovtegevustes; tähtsustab kunstialast tegevust oma võimete tundmaõppimiseks ja arendamiseks;

suudab põhjendada oma kunstieelistusi eakohasel tasemel; suhtub mõistvalt ja kriitiliselt enda ja teiste töödesse ning ümbritsevasse kunsti (sh. massimeedia, kommerts);

loob omanäolisi kunstitöid ja kogeb elamuslikke esitusi;

sallib erinevaid väljendusviise;

märkab kunstide elemente ümbritsevas keskkonnas; tunneb huvi oma rahvuskultuuri nähtuste vastu; on tolerantne erinevate kultuuriilmingute suhtes;

omandab esmased tehnikad ja oskused kunstiliseks eneseväljenduseks;

austab loomingu autorlust ja loominguprodukte.

Õppetegevuste eesmärgid algkooli lõpuks:

Tehniliste oskuste omandamine.

Õpilane:

oskab paindlikult ja kombineeritult kasutada erinevaid materjale, töövahendeid ja tehnikaid.

Tööprotsessi juhtimine.

Õpilane:

suudab keskenduda ülesandele ja viia alustatu adekvaatse lõpetatuse astmeni (vastavalt töö iseloomule); on loominguline, otsib erinevaid lahendusvõimalusi; oskab kavandada, algseid ideid edasi arendada, katsetada erinevaid võimalusi nii sisulise lahenduse kui teostuse osas.

Visuaalse info otsimine ja kasutamine oma töös.

Õpilane:

uurib loodusnähtusi ja objekte ümbritsevas keskkonnas ja leiab oma viisi nende kujutamiseks; oskab leida pildilist infot, näidiseid, eeskujusid, abivahendeid ja neid oma töös loominguliselt kasutada.

Kujutava kunsti teadmiste rakendamine.

Õpilane oskab:

anda edasi vormi karaktersust; saada segamise teel uusi värvitoone; näidata objektide paiknemist esi- ja tagaplaanil; rakendada vormi-, värvi, kompositsiooni- ja perspektiivi

lihtsamaid reegleid; inimest kujutada enam-vähem õigete proportsioonidega; rõhutada teose dominant; kujutada lihtsustatult ruumilisust; teadlikult kasutada maalimisel piiratud paletti.

Kujundamine, disainimine.

Õpilane:

meisterdab lähtuvalt materjalist, tehnoloogiast, esteetilisusest; oskab lihtsalt kujundada oma ümbrust, rakendab lihtsamaid disainireegleid.

Visuaalse keskkonna teadvustamine.

Õpilane oskab:

jälgida ja kirjeldada loodus-ja tehiskeskkonna visuaalset ilmet; märgata kunsti ümbritsevas keskkonnas.

Kunsti vaatlemine, kunstiteose analüüsimine.

Õpilane:

oskab võrrelda oma ja kaaslaste töid; oskab kirjeldada kunstiteoseid ning põhjendada oma eelistusi; eristab kunstiteoste sisulisi ja vormilisi elemente.

Visuaalse keele kasutamine.

Õpilane:

oskab edastada meeleolu värvi ja vormi abil; teadvustab värvi, vormi ja struktuuri visuaalse keele väljendusvahendina.

2. PÕHIKOOL

2.1. Joonistamine

Joonistamise õpetuse eesmärgid:

Joonistamise tähtsuse selgitamine, tehniliste võimaluste avamine, ülevaade joonistamisest kui tasapinnalise kujutamiseviisi alusest, põhiliste joonistusvahendite, -materjalide ja -võtete tutvustamine.

Õpetamine põhimõttel kergemalt raskemale, lihtsamalt keerulisemale.

Omandatud teadmiste ja oskuste rakendamine ülesannete lahendamisel.

Igal kursusel on nimetatud vaid need teemad, mis lülitatakse õppekavasse esmakordselt.

I õppeaasta

Õppesisu

Klassikaliste joonistamisharjumuste ja -võtete omandamine.

Põhiliste joonistusvahendite, -materjalide ja -võtetega tutvumine.

Joonte omadustega tutvumine. Graafiline märk ja selle omadused. Joonte tüübid. Joonistuse ülesehituse aluste omandamine. Natüürmordi konstrueerimine. Lihtsamad üldistamisvõtted ja nende rakendamine. Valguse ja varju kasutamine.

Visandamise alused. Faktuuri edasiandmine.

Inimese kujutamise alused.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

on õppinud tundma klassikalisi töövõtteid; tunneb töövahendeid ning oskab neid valida erinevateks ülesanneteks;

oskab oma vanuse kohaselt joonistada natüürmorte ja temaatilisi kompositsioone.

II õppeaasta

Õppesisu

Joonistuse ülesehituse keerukamad vormid. Joonte funktsioonide rakendamine. Pinnakäsitlus ja tonaalsus. Perspektiiviõpetuse alused. Oma- ja langeva varju omadused. Varjud eri kujuga esemetel. Läge ja refleks. Materjali kujutamine.

Voldistiku konstrueerimine. Inimfiguuri kujutamine. Pea ehitus ja portree.

Mälu järgi joonistamine. Fantaasiajoonistused.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

oskab joonistada natüürmorte, figuure ja portreed omal vanusetasemel.

III õppeaasta

Õppesisu

Kujutava geomeetria alused. Inimese anatoomilis-morfoloogilise ehituse tundmaõppimine.

Plastilise anatoomia alused. Portree ja figuur. Jäsemete kujutamine. Materjalide omadused.

Visandamine. Kujutamine ja tõlgendamine.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

on õppinud edasi andma inimest ja erinevaid materjale oma vanusetasemel; kujundab isiklikku suhet kujutatavasse; oskab valikuliselt motiivi kujutada; on joonistamise võtetes mitmekesine.

IV õppeaasta

Õppesisu

Plastiline anatoomia. Figuraalse kompositsiooni alused. Komplitseeritud portreelised lahendused. Komplitseeritud perspektiivne kujutamine.

Stiliseerimine.

Kujutava tegevuse kui protsessi teadvustamine.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

oskab ise endale ülesandeid püstitada; tõstatada joonistamisealaseid probleeme ja huvituda nende lahendamisest; pöörata tähelepanu pildi terviklikkusele; mõtleb joonistamise probleemide üle ja suudab neid ka lahendada.

V õppeaasta

Õppesisu

Portree kui väljendusvahendite süntees. Miimika ja väljendusliigutused. Figuur ja ruum.

Figuri staatika ja dünaamika. Viimistlusvõtete mitmekesisus.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

on leidmas endale isikupärast joonistamisviisi ning on suuteline seda rakendada lõputöös;

2.2. Maal

Maali õpetamise eesmärgid:

Õpetada oskust kujutada tegelikkust.

Õpetada väljendama oma meeleolu värvide abil.

Ainekavasse haarata võimalikult palju maaliõpetuse üldprobleeme ja käsitleda neid 12-17-aastaste laste tasemel.

I õppeaasta

Õppesisu

Töövõtete, tööasendi ja klassikalise maali aluste täielik omandamine.

Natüürmordi seadmise alused stuudiotöös ja selle rakendamine.

Õpilane kuuleb loenguid primaar-, sekundaar- ja tertsiaarvärvidest, soojadest ja külmadest toonidest ja kontrastvärvidest.

Värvisegamis- ja pinnakatmisharjutused.

Lihtsavormiliste esemetega natüürmortide maalimine, tähelepanu pööramine põhiliselt värvierinevustele.

Ühevärviline maal, tähelepanu põhiliselt seadeldise heletumedusrütmil, esemete vormil.

Jõukohased temaatilised ja fantaseerimisvõimalusi pakkuvad kompositsioonid, esemed muutuvad keerukamaks. Kasutatakse erinevast materjalist esemeid ja kangaid.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

oskab kasutada maalimisel kasutatavaid värve nagu gua___, akvarell, õlipastell; tunneb värvide erinevusi ja kasutamisevõimalusi; on õppinud tundma töövahendeid ja oskab neid valida erinevateks ülesanneteks;

oskab oma vanuse kohaselt maalida natüürmorte, temaatilisi kompositsioone.

II õppeaasta

Õppesisu

Õpilane kuuleb uuesti loenguid primaar-, sekundaar- ja tertsiaarvärvidest, soojadest ja külmadest toonidest ja kontrastvärvidest.

Natuurist maalimine natüürmortide järgi, portreemaal modelli järgi, figuurmaal modelli järgi, dekoratiivpinnalised ülesanded, ruumilised ülesanded. Katsetada erinevaid maalitehnilisi võtteid nagu täppivat ehk puäntillistikku, laia pintsliga üldistavat ehk laseerivat, kollaa_i ja ekspressionistikku meeleolumaali. Teha visandeid poolfiguurist, figuurist, portreest, sh iseendast ja ruumist. Maalimine toimub gua___- ja akvarellvärvidega. Kasutatakse segatehnikaid ja õlipastelle.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

oskab maalida natüürmorte omal vanusetasemel ja on saanud kogemuse portree maalimisel modelli järgi;

teab primaar-, sekundaar- ja tertsiaarvärve, sooje ja külmi toone, kontrastvärve.

III õppeaasta

Õppesisu

Õpilased kordavad ja kasutavad oma töödes kõike varemõpitut.

Õpitakse maalima akrüülvärvidega.

Kollaa_ ja segatehnikad.

Natüürmordid on koostatud võimalikult keerulistest esemetest, mõnel juhul kasutatakse värvilist valgust.

Portree ning figuuriülesannete puhul kasutatakse võimalusel modellide järgi maalimist.

Koopia tegemine originaalmaalist.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

on õppinud edasi andma erinevaid materjale oma vanusetasemel;
portrees modelleerib värvi ja hele-tumeduse abil vormi;
lahendab sümbolistlikke, abstraktseid ja dekoratiivseid ülesandeid;
maalib mõningaid ilmastikunähtusi, näiteks vihm, udu, torm;
oskab kasutada akrüülvärve;
oskab kasutada segatehnikaid ja -materjale.

IV õppeaasta

Õppesisu

Keeruline natüürmort.

Loengud plastilisest anatoomiast.

Portree ja figuuri maalimine modelli järgi.

Modell eriiietuse ja draperiidest fooniga.

Abstraktsed või figuraalsed sümbolistlikud, fantaasiat virgutavad maalid.

Figuur ruumis, figuuri ümbrusel ja ruumil suurem osakaal.

Maalivisandid, interjöörid, autoportreed, portreed kaasõpilastest.

Maalimine toimub gua __-, akrüül- ja õlivärvidega.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

oskab ise endale ülesandeid püstitada, tõstatada maalialaseid probleeme ja huvitada nende lahendamisest; oskab pöörata tähelepanu pildi väljendusrikkusele, koloriidile ja terviklikkusele;
mõtleb maalimise probleemide üle ja on teatavaid praktilisi kogemusi omav kunstis orienteeruv inimene.

V õppeaasta

Õppesisu

Maalimine toimub akvarell-, gua __-, akrüül- ja õlivärvidega.

Õpilane on leidmas endale isikupärast tehnikat ja maalimisviisi ning on suuteline neid rakendada lõputöös.

Maalitakse modelli poolfiguurina, täisfiguurina portreena nii pikemaajaliselt kui visandlikult, lihtsas ja keerulises poosis ning rakursi alt.

Maalitakse interjööri ja natüürmorte.

Figuraalse kompositsiooni lahendamine.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

oskab ise endale ülesandeid püstitada, tõstatada maalialaseid probleeme ja huvitada nende lahendamisest; oskab pöörata tähelepanu pildi väljendusrikkusele, koloriidile ja terviklikkusele;

V õ/a -l saavutatakse maaliline vabadus.

2.3. Kompositsioon

Õpetuse eesmärgid.

Kompositsioon on üks olulisemaid õppeained kunstikoolis, mis kujundab õpilase loomingulist maailmanägemust, arendab kujundilist mõtlemist ja individuaalset võimekust. See õppeaine omab tihedat sidet joonistamise, maalikunsti ja skulptuuriga.

Kompositsiooni tundides õpitakse pliiatsi-, hariliku sule, pintsli-, akvarelli-, gua__i-, pastelli- ja teisi tehnikaid. Kompositsiooniga seostub ka värvusõpetus, et selgitada vastastikuseid mõjusid, kontrastide ja koloriidi tekkimise probleeme, värvuste psüühilisi mõjusid.

Üldkompositsiooni alla kuulub ka dekoratiivne kompositsioon, mis hõlmab dekoratiivse kujunduse nähtusi, õpetab tundma rahvuslikku ornamentikat ja looma uusi ornamente kasutades pinna jaotamisel tasakaalu.

I õppeaasta

Õppesisu

Jooned ja pinnad. Joonte ja pindade liigid. Kompositsioon geomeetriliste ja orgaaniliste (korrapärase ja ebakorrapärase) pindadega. Pindadevahelised proportsioonid. Pindade suhe tervikusse. Figuur ja foon. Siluett. Dominantsed ja mittedominantsed (aktiivsed ja passiivsed) pinnad. Pinnafaktuur ja -tekstuur. Dekoratiivsed pinnad.

Teema ja sü_ee. Teema ja sü_ee sidumine. Kompositsiooni elementide vastavus sü_eele. Temaatiline mitmekesisus. Motiivi valik.

Valgus ja värv. Valguse omadused ja tähtsus. Valgus looduses ja tehiskeskkonnas. Tegelik ja illusoorne valgus. Valgus ja vari.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane oskab:

luua fantastilisi olukordi taime-, loomariigis, putukate elust;

luua kompositsioone muinasjutulistest olukordadest inimeste ja loomade figuuridega ühises tegevuses; eristada ja kujutada ilmastikunähtustest tingitud olukordi (tuisk, vihm);

rühmitada kompositsioonelemente mõtte ilmekama avamise huvides; perspektiivis kujutada ruumi ja inimrühmi;

värvuste abil anda edasi meeleolusid.

II õppeaasta

Õppesisu

Üldkompositsiooni alused. Kompositsiooni mõiste. Tasapinnaline ja ruumiline (2- ja 3-mõõtmeline) organisatsioon. Kompositsioonilise ülesehituse alused. Tegelikkuse interpreteerimine. Kunstilise kujundi loomine.

Elementide ühendamine. Elementide ja intervallide varieerimise võtted ja printsiibid. Tervik ja osa. Sümmeetrilised tehted. Võrkkompositsiooni alused. Seriaalsus. Ornament.

Ornamentaalsus looduslikus ja tehiskeskkonnas. Rahvuslik ornamentika. Bordüürid.

Detailiseerimine, nüansseerimine ja abstraheerimine. Stiliseerimine.

Rütm ja dünaamika. Geomeetriliste ridade kombineerimine. Vertikalism ja horisontalism. Kontrasti avaldumisvormid (vormi-, värvuse- ja faktuurikontrast). Kontrastsed paarid.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane oskab:

kujutada tegevuses inimrühmi kaugel ja lähedal;

kujutada figuraalset kompositsiooni koos tehivormidega;

kujutada ilmastikunähtusi;

kujutada fantastilisi olendeid ja ebaloosulikke suurusvahekordi - hiiglaste erinevus väikesest inimesest;

karakteriseerida inimest;

kujutada psüühilisi seisundeid inimestel, väljendatud näoilmete ja liikumise abil; karakteriseerida päeva- ja aastaegade tingitud atmosfäärilisi olukordi (päikesepaiste, vihm, udu, tuisk, äike); kaunistada pinda faktuurirütmidega.

III õppeaasta

Õppesisu

Temaatiline kompositsioon.

Temaatilise kompositsiooni alused. Figuraalne kompositsioon. Inimfiguuri kasutamise võimalused. Figuraalsete gruppide paigutamine. Figuuri seostamine teiste kompositsiooniliste elementidega. Illusoorne ruum. Esi- ja tagaplaan.

Graafiline kommunikatsioon. Kirjakompositsiooni alused. Tarbegräafika võimalused. Illustratsioonide liigid. Seosed tekstiga. Näitusekujunduse põhimõtted.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane oskab:

ideekavandite loomisel läbi töötada kompositsiooni üldsuundi;
tunnetada tonaalseid värvuste vahekordi ja neid oma loomingus kasutada;
sügavamalt tunnetada värvuste emotsionaalseid mõjusid ja sellest lähtuvalt uusi värvuste kombinatsioone ja koloriiti;
leida vahendeid idee ekspressiivseks väljendamiseks;
seostada loomade figuraalset kompositsiooni interjööri või maastikuga;
seostada figuraalset kompositsiooni majade, puude ja interjööri;
kujutada merd, sadamat ja laevu figuraalse kompositsiooniga seostatult;
komponeerida pinda ühe figuuriga ruumis;
luua kompositsiooni seostades figuure siseruumi perspektiiviga;
kujutada liikuvate figuuride gruppe koos välisarhitektuuriga;
kujutada õhtust või öist meeleolu figuraalses kompositsioonis.

IV õppeaasta

Õppesisu

Tasakaal. Tasakaalu tingimused. Sümmeetriline ja ebasümmeetriline tasakaal. Staatilisus ja dünaamilisus. Horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne ja radikaalne tasakaal. Ülaosa - alaosa, vasak - parem.

Proportsioon ja mõõt. Proportsioneerimine ja mastaap. Proportsioonisüsteemide mitmekesisus. Moodul ja kaanon. Geomeetrised progressioonid. Kuldlõige.

Värvus. Värvuste omadused ja värvusring. Akromaatilised ja kromaatilised värvused. Mono- ja polükroomia. Värv ja vorm. Värvitoon. Tonaalsus. Värviharmoniad. Värvuste segamine. Külmad ja soojad toonid. Primaar-, sekundaar- ja tertsiaarvärvused. Lokaalvärv. Täiendvärvused ja nende vastastikune mõju. Hele-tumedus ja küllastatus. Värvuste optilised efektid. Värvuste funktsioonid ja rakendusvõimalused. Värvus ja kultuuritraditsioon. Värvuste psühholoogiline mõju.

Kompositsiooni seos teiste kunstiliikidega (muusika, teater, video). Kineetilise kunsti aluste tundmaõppimine.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane oskab:

skitseerida figuure, loomi, maastikku ja maju kompositsioonide jaoks vajaliku materjali kogumiseks;
teha silma ja käe arendamise eesmärgil visandeid enne pikemaajalise töö juurde asumist;

tähelepanu pöörata õhuperspektiivi värvuste nüansseerimisele ja valguse-varju ärakasutamisele kompositsiooni süües esiletoomisel;
ideekavandite loomisel läbi töötada kompositsiooni üldskeemi, kasutades ekspressiivsuse saavutamiseks mitmesuguseid vahendeid, nagu vaatepunkti kauguse ja kõrguse mõju, vertikaal-, horisontaal- ja diagonaalsuuna mõju, täisnurga ja teravnurga all ristuvate joonte mõju, rahuliku tasakaalu ja dünaamika, sümboolika ja värvuste mõju;
luua kompositsioone vabalt valitud teemal.

V õppeaasta

Õppesisu

Inimese kujutamine. Reaalsusele tõelähedaste proportsioonide kujutamine.

Inimese karakteriseerimine.

Rütm kujutavas loomingus (temaatilises kompositsioonis).

Soovitav kujutamistehnika: linoollõige, papitrükk, sulejoonis, koloreeritud tušijoonis

Karakteriseerimine ja fantaseerimine. Keskkonnaobjektide karakterised tunnused. Floora ja fauna iseloomulike tunnuste analüüs. Karakter ja liikumine. Karakteriseerimisvõtted. **Reaalsed ja fantastilised vormid ning nende ühendamise.** Fantaasia kompositsioon.

Isikupärane kujutamine ja ekspressiivsus. Individuaalne lähenemisviis ja käekiri.

Ekstensiivne ja intensiivne pildipinna kasutamine. Kompositsiooni ilmekuse suurendamise võtted ja maksimaalse väljendusrikkuse saavutamine. Keskkonna, atmosfääri ja psüühiliste seisundite kujutamine. Ilmastikunähtused.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane oskab:

luua loodus- ja tehisvormide põhjal ekspressiivseid kompositsioone vaatluse järgi;

kujutada loodus- ja tehisvormide vahelisi suhteid ja seoseid;

kujutada ruumisügavust õhuperspektiivi abil;

kujutada inimeste liikumist ruumisügavusest vaataja poole;

luua kompositsioon fantastilistest, kuid oma konstruktsioonilt teostatavatest hoonetest.

2.4. Vormiõpetus

Vormiõpetuse eesmärgid:

Tutvumine kolmemõõtmeliste kunstiliste objektide ja nende loomisega.

Saada ülevaade vormimaailmast ja selle ruumilise organiseerimise printsiipidest.

Tutvustada skulptuuri ajaloolise arengu põhetappe ja kaasaegse vormiõpetuse suundi.

Õppida tundma plastilis-mahulise modelleerimise ja -konstrueerimise võtteid ja vahendeid.

Arendada vaatlus-, kujutamise- ja eneseväljendamisoskust

I õppeaasta

Õppesisu

Sissejuhatus vormimaailma.

Maailma vormiline mitmekesisus. Skulptuuri olemus ja spetsiifika.

Kolmemõõtmelise kujutamise viisi võrdlemine kahemõõtmelisega.

Ruumiliste objektide vaatlemine ja kompimine.

Ruumilis- mahulise organisatsiooni põhiprintsiibid. Ruumilisus ja plastilisus.

Põhiliste modelleerimisvahendite, -materjalide ja -võtetega tutvumine.

Klassikalise modelleerimistehnika alused. Voolimine savis.

Voolimisvõrkade ja improviseeritud abivahendite kasutamine.

Liikumise olulisus modelleerimisel. Distanti teadlik muutmine. Pöörleva aluse kasutamine. Mõõtmine ja võrdlemine. Silma ja käe töö koordineerimine. Elementaarteadmised skulptuuri materjalidest.

Skulptuuri funktsionaalne mitmekesisus.

Skulptuuri liigid (vaba- ja pisiplastika, reljeefikunst).

Skulptuuri dekoratiivsed funktsioonid.

Vormiõpetuse põhimõisted.

Mass ja maht. Suur ja väike vorm. Kerge ja raske vorm. Vormikontrastid.

Telgede markeerimine. Horisontaalsus, vertikaalsus ja diagonaalsus.

Vaated ja siluett. Toetuspunktid. Plastilised punktid ja nende seos tervikuga.

Esi- ja tagaplaan. Ülaosa ja alaosa. Skulptuurne tervik ja selle liigendamine.

Vormielementide ühendamise võtted.

Figuraalne kompositsioon ümarplastikas ja reljeefikunstis.

Figuraalse kompositsiooni temaatiline mitmekesisus. Ühe- ja mitmefiguuriline kompositsioon.

Figuraalsete gruppide paigutamine. Ülesanded lähtuvad I õppeaasta raskusastmest.

Inimfiguur - tegevuste kujutamine. Figuuri ja esemete seostamine ja vormiline ühtsus.

Loomafiguuride plastiline variatiivsus.

Vormi väljendusrikkus.

Vorm idee väljendajana. Sisu ja vormi vastavus. Vormi väljendusrikkuse tõstmise lihtsamad vahendid.

Pinnakäsitus meeleolu edasiandjana.

Isikupärane kujutamine ja ekspressiivsus.

Soovitud õpitulemused.

Õpilane:

tunneb skulptuuri põhimõisteid I kursuse lõikes, skulptuuri liike; oskab modelleerida

klassikaliselt pöörleval alusel, mõõta ja võrrelda mahtusid; on teadlik komponeerimisest.

II õppeaasta

Õppesisu

Vormiõpetuse põhimõisted lisaks eelneval õppeaastal õpitule.

Vormide tüpologia. Avatud ja suletud vorm. Kumer ja nõgus vorm. Vormihari ja vormipõhi.

Skulptuuri omaruum. Osa ja tervik. Tsenter ja perifeeria. Monoliitsus ja fragmentaarsus.

Vormielementide ühendamine (lõikumine, neeldumine jms.). Ruumi ekstensiivne ja intensiivne kasutamine.

Orgaanilised ja geomeetrilised vormid. Kehad. Staatiline ja dünaamiline kompositsioon.

Mass ja maht.

Masside konstruktiivsed omadused. Masside reaalne ja visuaalne raskus. Mahtude suhe ja tasakaal.

Proportsioonid ja mastaap. Kombinatorika alused. Tasakaalu tingimused. Sümmeetriline ja ebasümmeetriline tasakaal.

Ümarplastika ja reljeef.

Kõrg-, pool- ja madalreljeef. Reljeefi spetsiifika. Ruumilise illusiooni loomine reljeefis.

Vormi eesmärgipärane ja süsteemne deformeerimine.

Sügavustunnuste kasutamine. Valguse osa reljeefse kujutise tekkimisel. Valgus ja vari skulptuuris.

Keerukamad modelleerimisvahendid ja -võtted.

Tugialuse (karkassi) kasutamine. Aluste tüübid. Loodimine.

Pinnatöötlus, faktuuri ja tekstuuri kasutamine. Töövahendi jälje väärtustamine.

Looduslike ja tehisevormide mitmekesisus.

Looduslikud ja sünteetilised materjalid.

Materjalide funktsionaalne mitmekesisus, sobivus ja otstarbekus. Materjali omaduste kasutamine vormiloomes. Materjali ja vormi vastavus. Materjalide säilivus.

Looduslikud materjalid (savi, kivi, vesi, liiv, kips, puit, vill jm.) ja nende kasutamise võimalused.

Töödeldud materjalid (klaas, paber, lina, puuvill jms.).

Sünteetilised ja tehnilised materjalid (plastmassid, penoplast, kile, ruberoid, makrofleks jt.).

Karakteriseerimine ja fantaseerimine.

Keskkonnaobjektide karakterseid tunnused.

Floora ja fauna iseloomulike tunnuste eristamine ja analüüs.

Figuuride karakter ja liikumine.

Realistlikud ja fantastilised vormid ning nende ühendamine.

Fantaasiakompositsiooni liigid.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane:

tunneb vormiõpetuse põhimõisteid II kursuse lõikes; kasutab modelleerimisel tugikarkasse; omab karaktersete üksikobjektide ja gruppide komponeerimise kogemust.

III õppeaasta

Õppesisu

Skulptuur ja keskkond.

Skulptuuri seosed ümbritseva keskkonnaga.

Skulptuur interjööris ja eksterjööris. Skulptuuri ruumiline paiknemine. Taustruum.

Skulptuuri eksponeerimise põhimõtted. Plastika seosed arhitektuuri ja disainiga.

Vormide tüpoloogia. Avatud ja suletud vorm. Kumer ja nõgus vorm. Vormihari ja vormipõhi.

Skulptuuri omaruum. Osa ja tervik. Tsenter ja perifeeria. Monoliitsus ja fragmentaarsus.

Vormielementide ühendamine (lõikumine, neeldumine jms.). Ruumi ekstensiivne ja intensiivne kasutamine.

Orgaanilised ja geomeetrilised vormid. Kehad. Staatiline ja dünaamiline kompositsioon.

Vorm ja ruum.

Figuuri ja fooni seaduspärasused. Vormide omadused. Vormiloogika. Vormi visuaalsete tunnuste muutmine. Vormide seostamine ja vastandamine.

Skulptuursete objektide paiknemisest tingitud visuaalsed pinged ja nende korrastamine.

Vormikontrast.

Vorm ja valgus.

Valguse kulg vormil. Valgus kui vormilõige. Valgus keemiliste ja füüsiliste muutuste põhjustajana.

Valgus ja ese. Valgus kui märk. Valgust peegeldavad ja neelavad pinnad. Läbipaistvus. Vormi rõhutamine valguse abil. Teoste eksponeerimine ja valgustingimused.

Vorm ja materjal.

Materjali võimaluste avanemine. Materjal ja struktuur. Materjali struktuursed omadused ja nende kasutamise võimalused. Domineerivate omaduste kasutamine teoste loomisel.

Materjal ja kontseptsioon, tähenduse kandja. Semantilised tunnused. Materjal kui märk.

Keerukamad vormiloomevõtted.

Plastika ja raidkunst. Konstrueerimine ja modelleerimine.

Moodulile rajatud kompositsiooni printsiibid.

Looduslike ja tehismaterjalide seostamine.

Valmisesemete kasutamine. Täis- ja poolproduktid. Valiku ja kasutamise põhimõtted.

Valmisdetail aktsendina.

Rütm ja dünaamika.

Elementide ühendamise võtted. Korduste kasutamine. Elementide ja intervallide varieerimise võtted ja printsiibid. Rütm ja seriaalsus. Rütmide tüübid.

Inimese plastiline kujutamine ja sellega seonduvad uued mõisted.

Pea konstruktsioon. Aktiivsed skeletipunktid. Pea sidumine õlavöötmega. Õlavöötme ehitus. Kaela üldvorm. Näoosade analüüs (silm, kõrv, nina jms.). Näolihaste jaotumine. Juuste üldistatud kujutamine. Jäsemete ehitus ja plastika. Liigete ehitus, funktsioon ja seos välise vormiga. Liigutuste amplituud.

Isikupärane kujutamine ja ekspressiivsus.

Individuaalne lähenemisviis ja käekiri.

Kompositsiooni ilmekuse suurendamise võtted ja maksimaalse väljendusrikkuse saavutamine.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane:

mõistab skulptuuri ja keskkonnavahelist seost; oskab oma ideed ellu viia erinevates materjalides; tunneb raidkunsti võtteid; tunneb inimese plastilist anatoomiat; väljendab end vormiõpetuses isikupäraselt.

IV õppeaasta

Õppesisu

Mõistete kordamine.

Maailma vormiline mitmekesisus. Skulptuuri olemus ja spetsiifika.

Kolmemõõtmelise kujutamise viisi võrdlemine kahemõõtmelisega.

Ruumiliste objektide vaatlemine ja kompimine.

Ruumilis- mahulise organisatsiooni põhiprintsiibid. Ruumilisus ja plastilisus.

Eelprogrammeeritud objektid (kineetiline, heli- ja valgusskulptuur).

Stabiilne ja mobiilne skulptuur.

Protsessuaalne kunst (performance, happening jt.). Keskkonnakunst (land-art).

Inimese plastiline kujutamine ja sellega seonduvad uued mõisted.

Inimene kui kunstilise kujutamise allikas.

Inimese kujutamise viisid ja vahendid.

Inimkeha peamised mahulised vormid. Proportsioonid

Skelett ja selle tähtsus organismis. Inimfiguuri plastilised (konstruktiivsed) punktid.

Ealised ja soolised iseärasused. Kehaehituse tüübid.

Figuraalne kompositsioon. Kineetika. Liikumise biodünaamiline analüüs.

Vorm ja värv.

Värvus kui kultusobjektide osa. Värvus eseme funktsionaalse tähenduse kandjana. Värv ja materjal.

Skulptuursete objektide semantilised tasandid.

Skulptuuritehnika ja tähendus.

Materjal ja aeg. Materjali sõnum konkreetsetes ajas. Materjali ajalooline sõnum.

Stiil ja tähendus. Teoste stiililine ühtsus ja sobivus.

Eklektilisus. Kit_i erinevad vormid. Kunstivoolude ja stiilide avaldumine skulptuuris.

Soovitavad õpitulemused:

Õpilane:

tunneb kaasaegseid kunstiliike, inimese kujutamise viise, proportsioone, iseärasusi;

tunneb skulptuuri stiile ja kunstvoole ning mõisteid.

V õppeaasta

Õppesisu

Loomeprotsessi teadlik juhtimine.

Loomingulise probleemi iseseisev püstitamine.

Huvide ja kalduvuste arvestamine tegevuse planeerimisel.

Materjali kogumine ja kavandamine.

Ümbritseva maailma tundlik interpreteerimine

Ikonograafilise materjali (fotod, reproduktsioonid jms.) kasutamine.

Individuaalse ja sotsiaalse ühendamine.

Olulise ja ebaolulise eristamine. Lahendusvariantide analüüsimine. Ettepanekute ja soovitude kriitiline analüüs.

Kunstilise kujundi loomine.

Kunstilise kujundi kontsentreeritus ja intensiivsus.

Tegelikkuse interpreteerimine. Teema ja sü_ee sidumine.

Abstraheerimine, detailiseerimine ja nüansseerimine. Viimistlemise võtted.

Alternatiivsed eneseväljendamise võimalused.

Teose verbaalne analüüs.

Argumentatsioon ja kriitiline mõtlemine kunstilise probleemi käsitlemisel.

Soovitavad õpitulemused:

Õpilane:

oskab iseseisvalt oma idee algusest lõpuni ellu viia ja seda analüüsida.

2.5. Kunstiajalugu

Kunstiajaloo aine on kõikide kunstikoolis õpitavate ainete vaheliseks siduvaks aineks, kus süvendatakse teadmisi kunstiliikide ja ajaloo kohta.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane oskab:

määratleda visuaalse kunstikultuuri arenguloo perioode,

näha ja hinnata kunstiteoseid,

analüüsida erinevaid tehnikaid rahvaste kunstiväärtuste kaudu.

Õpilased tunnevad huvi kunstikultuuri väärtuste säilitamise, kaitsmise ja edasiarendamise vastu.

I õppeaasta

Õppesisu

Kunsti mõisteid.

Kunsti tekkimine. Ürgaja kunst. Eesti esiaja kunst. Kalmed, kangrud. Luunikerdus, keraamika, metallehistöö. Koopamaalid. Megaliitsed monumendid. Willendorfi Veenus.

Vana-Egiptuse kunst. Ühiskond, ajaloo põhietapid, mütoloogia ja vaimne kultuur. Tööjaotuse areng. Kunsti teke. Arhitektuur. Skulptuur. Pinnakunst. Tarbekunst. Püramiid. Sfinks. Vaarao portree. Tempel. Hieroglüüfid. Reljeefid. Ehnatoni-aegne kunst. Tarbekunst.

Mesopotaamia kunst. Ajaloo põhietapid. Sumeri kultuuri tähtsus. Valitseja loss. Babüloni ehitused. Kiilkiri. Reljeefid.

Antiik-Kreeka kunst. Ühiskond. Mütoloogia. Vaimne kultuur. Egeuse kultuur. Arhailine kreeka kunst. Klassikaline kreeka kunst. Arhitektuur. Skulptuur. V saj. e.m.a.; IV saj. e.m.a. Vaasimaal. Teater. Hellenistlik kunst. Skulptuur. Arhitektuur. Kreeta lossid. Keraamika.

Seinamaal. Skulptuur. Akropolis. Polykleitos, Pheidias, Skopas jt. Keraamika areng. Teatriehitused. Ehitused.

Antiikne Rooma. Arhitektuur. Skulptuur. Sisekujundus. Monumendid. Reljeefid. Portreed. Pompeji.

Varakristlik kunst. Kristliku ideoloogia põhijooned, selle mõju kunstile (keha ja naudingu põlustamine). Katakombid. Basiilikad. Mosaiigid.

Bütsantsi kunst. Ida-Rooma põhijooned. Vaimne kultuur. Arhitektuur. Maalikunst. Kirikud Konstantinoopolis ja Ravennas. Mosaiik. Seinamaal. Ikoonid.

Vana-Vene kunst (9.-12., 13.-16., 17. saj.). Kirikud. Kiiev, Novgorod jt. Kreml. Ivangorod. Ikoonid.

Keskaeg Lääne- ja Kesk-Euroopas. Periodiseering, etapid. Kunstielu iseloom. Usu mõju, tsunftid. Kunsti ja käsitöö ühtsus. Merovingide ja karolingide kunst. Raamatukunst.

Arhitektuur. Kirikud. Kindlused. Reljeefid.

Romaani stiil. Gootika. Gootika Eestis. Kirikud, elamud, linnused, linnamüürid. Tarbekunst. Skulptuur. Maalikunst.

II õppeaasta

Õppesisu

India kunst. Mütoloogia. Vishnu ja Shiva. Janci stuupa. Templid, reljeefid. Delhi kindlus. Tadž-Mahal Agras. Arhitektuur. Maalikunst. Skulptuur.

Renessanss Itaalias. Varakodanlik linnakultuur. Kaubandus, rahandus, manufaktuurid.

Feodaalsuhete asendumine kodanlikega. Maailmapilt ühemõõtmeliseks, üksikisik väärtuseks.

Uus moraal. Macchiavelli. Humanismi uus tasand. Rahvakeele väärtustamine. Dante.

Meelelisuse rehabiliteerimine. Boccaccio. Kolmemõõtmelise maailma kujutamine

maalikunstis, selle samm-sammuline edendamine ja side varakodanliku maailmapildiga. L. B.

Alberti perspektiiviõpetus. Side antiikkultuuriga. «Taavet», Donatello. Verrocchio.

Michelangelo. Arhitektuuris - ehitus-monument. Kuppel. Firenze toomkirik (Brunelleschi).

Peetri toomkirik (Bramante, Michelangelo). Antiikmütoloogia levik, selle tähtsus humanismi

jaotamises. Ilu kultus, estetismi tärkamine. Botticelli.

Kõrgrenessanss - humanismi triumf ja kriis. Leonardo, Raffael, Michelangelo.

Renessanss Prantsusmaal. Louvre'i uusehitus. Lossid (Blois, Chambord). Goyon.

Renessanss Saksamaal. Maalikunst. Graafika. Dürer, Holbein, Cranach.

15.-16. saj. kunst Madalmaades. van Eyck, Brueghel, Bosch.

Renessanss Põhja-Euroopas.

Renessanss Eestis. Arhitektuur. Skulptuur. Kirikuinventar.

III õppeaasta

Õppesisu

17. saj. kunst Itaalias. Barokk. Kirikud. Meelelisuse ja üleemelelisuse segunemine. Bernini, Borromini.

Maalikunst. Bologna koolkond. Akademismi tärkamine. Looduslähedane suund. Carraccid, Reni, Caravaggio.

17. saj. kunst Flandrias. Elurõõm, meelelisus. Rubens, Jordaens, Brouwer van Dyck.

17. saj. kunst Hollandis. Väikesed hollandlased. Hals, Vermeer, Rembrandt.

17. saj. kunst Prantsusmaal Versailles (arhitektuur, park). Poussin, Lorrain.

17. saj. kunst Hispaanias.

17. saj. kunst Eestis. Narva arhitektuurimälestised. Tallinna bastionid.

18. saj. kunst Prantsusmaal. Rokokoo kui õukonna kunst. Rafineeritud naudingulisus, elegants. Aadli ja jõuka kodanluse elulaad. Sisekujundus. Mööbel. Kostüümid. Ornament. Watteau, Boucher, Clodion, Bouchardon. Hispaania kunst 18.-19. saj.

18. saj. kunst Saksamaal. Saksa väikemonarhiate õukonnakunst. Luksusarhitektuur. Potsdam. Dresden (Zwinger).

18. saj. kunst Venemaal. Peterburi rajamine. Peetri-aeagne barokk, kõrgbarokk ja rokokoo. Tsaaride suveresidentsid. Sankt-Peterburgi hooneid.

18. saj. kunst Eestis. Kadrioru loss, park. Põltsamaa. Mood. Mööbel

Klassitsism Prantsusmaal. Antiikeeskujud. Klassitsismi etapid (Louis XVI, direktorium, empire). Paraadehitused. Revolutsioonieetika ja keisrikultus maalikunstis. Tähe võidukaar. Vendomi sammas. David. Gros. Ingres.

Klassitsism Venemaal. Peterburi 18.-19. saj. Pavlovsk. Inglise park. Sankt-Peterburgi arhitektuurimälestised. Pavlovsk, loss-park.

Klassitsism Eestis. TÜ peahoone, Tartu ja Tallinna ehitised. Mõisad.

IV õppeaasta

Õppesisu

Romantism. Romantism Prantsusmaal. Gericault, Delacroix. Romantism Saksamaal. Sotsiaalsed ja rahvuslikud põhjused. Runge. Natsareenlased. C. D. Friedrich, Richter.

Realism. Maastikumaal. Saksa maalikunst. Rootsi ja Soome realistid. Spitzweg, Millet, Courbet, Menzel, Zorn jt. Vene maalikunst. Peredvizhnikud. Peredvizhnikud Surikov, Repin, Levitan. Balti-saksa realistlik maalikunst. Historitsism.

Eesti rahvusliku kunsti sünd. Akademism ja realism. Köler, Weizenberg, Adamson.

Impressionism. Manet, Monet, Renoir, Sisley, Pissarro, Degas.

Postimpressionism. van Gogh, Gauguin, Cezanne.

Juugend. W. Morris. Tarbekunst. Mööbel. Arhitektuur.

Sümbolism. Munch, Munthe.

Rahvusromantism Põhjamaades.

Fovism. Matisse, Derain, Vlaminck.

Ekspressionism. Brücke. Blaue Reiter Kircher, Nolde, Marc, Macke.

Kubism. Picasso, Braque, Gris, Leger.

V õppeaasta

Õppesisu

Futurism, selle ideoloogia. Marinetti Severini, Boccioni.

Abstraktsionism. Kandinsky, Delaunay, Kupka.

Dadaism. Arp. Duchamp, Schwitters.

Sürrealism. A. Breton Dali, Magritte, Miró.

Abstraktne ekspressionism USA-s. Pollock (det. Kooning, Motherwell jt.), «Cobra».

Informalism Euroopas. Mathieu, Dubeiffet.

Pop-kunst. Rauschenberg, Warhol, Johns, Oldenburg.

Op-kunst. Kineetiline kunst. Vasarely, Riley.

Minimalism.

Land-art.

Konseptualism.

Body-art.

Hüperrealism.

Videokunst.

20. saj. skulptuur.

20. saj. arhitektuur.

Eesti kunst 20. sajandil. Laikmaa, Kr. Raud. Noor-Eesti. Rahvusromantism. Kunstiühing ja kunstikool «Pallas» (K. Mägi, A. Vabbe, N. Triik, E. Wiiralt, A. Vardi). Eesti Kunstnikkude Rühm (M. Laarman, H. Olvi, A. Akberg, E. Ole). Eesti kunst (1940-1950, 1960-1970). Kaasaegne eesti kunst (80-ndate lõpp ja 90-ndad).

Soome ja Skandinaavia kunst 20. saj.

3. GÜMNAASIUM

3.1. Joonistamine

I õppeaasta

Õppesisu

Klassikaliste joonistamisharjumuste ja -võtete omandamine.

Põhiliste joonistusvahendite, -materjalide ja -võtetega tutvumine.

Joonte omadustega tutvumine. Graafiline märk ja selle omadused. Joonte tüübid. Joonistuse ülesehituse aluste omandamine. Natüürmordi konstrueerimine. Lihtsamad üldistamisvõtted ja nende rakendamine. Valguse ja varju kasutamine.

Visandamise alused. Faktuuri edasiandmine. Oma- ja langeva varju omadused. Varjud eri kujuga esemetel. Läge ja refleks.

Inimese kujutamise alused.

Joonistuse ülesehituse keerukamad vormid. Joonte funktsioonide rakendamine. Pinnakäsitus ja tonaalsus. Perspektiiviõpetuse alused. Inimfiguuri kujutamine. Pea ehitus ja portree.

Mälu järgi joonistamine. Fantaasiajoonistused.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

on õppinud tundma klassikalisi töövõtteid; tunneb töövahendeid ning oskab neid kasutada erinevate ülesannete juures;

oskab visandada, joonistada natüürmorte, temaatilisi kompositsioone, figuure ja portreed.

I õppeaasta (Viljandi Kunstikooli põhikooli lõpetanud õpilaste rühm)

Õppesisu

Joonte omaduste kasutamine vastavalt materjalile. Joonistuse ülesehitus. Keerulise natüürmordi konstrueerimine. Üldistamisvõtete rakendamine. Valguse ja varju kasutamine. Detailide töötlemine.

Inimese kujutamine figuurina, portreena, aktina, poolfiguurina.

Mälu järgi joonistamine.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

oskab kasutada töövahendeid erinevate ülesannete juures; visandab, joonistab keerulisemaid natüürmorte, temaatilisi kompositsioone, kujutab inimesi figuurina, poolfiguurina, aktina ja portreena.

II õppeaasta

Õppesisu

Plastilise anatoomia alused. Inimese anatoomilis-morfoloogilise ehituse tundmaõppimine. Portree ja figuur. Jäsemete kujutamine. Figuraalse kompositsiooni alused. Komplitseeritud portreelised lahendused. Komplitseeritud perspektiivne kujutamine. Stiliseerimine. Kujutamine ja tõlgendamine. Kujutava tegevuse kui protsessi teadvustamine. Portree kui väljendusvahendite süntees. Miimika ja väljendusliigutused. Figuur ja ruum. Figuuri staatika ja dünaamika. Viimistlusvõtete mitmekesisus.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane:

on õppinud edasi andma inimest ja erinevaid materjale; kujundab isiklikku suhet kujutatavasse; oskab valikuliselt motiivi kujutada; on joonistamise võtetes mitmekesine; oskab ise endale ülesandeid püstitada, tõstatada joonistamisealaseid probleeme ja huvituda nende lahendamisest; oskab pöörata tähelepanu pildi terviklikkusele; on leidmas endale isikupärast joonistamisviisi.

II õppeaasta (Viljandi Kunstikooli põhikooli lõpetanud õpilaste rühm)

Õppesisu

Plastiline anatoomia. Jäsemete kujutamine. Figuraalse kompositsiooni lahendamine. Komplitseeritud portreelised lahendused. Stiliseerimine. Detailiseerimine. Kunstilised vabadused. Krokii. Miimika ja väljendusliigutused. Figuuri staatika ja dünaamika. Viimistlusvõtete mitmekesisus.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane:

oskab kujutada inimest ja erinevaid materjale; oskab valikuliselt motiivi kujutada; on joonistamise võtetes mitmekesine; oskab valida motiivi; lahendada joonistamisalaseid probleeme; oskab joonistada terviklikku pilti; on isikupärane ja mitmekesine ning saavutanud kunstilise vabaduse.

3.2. Maal

I õppeaasta

Õppesisu

Töövõtete, tööasendi ja klassikalise maali aluste täielik omandamine. Natüürmordi seadmise alused stuudiotöös ja selle rakendamine. Õpilane kuuleb loenguid primaar-, sekundaar- ja tertsiarvärvidest, soojadest ja külmadest toonidest ja kontrastvärvidest. Värvisegamis- ja pinnakatmisharjutused. Lihtsavormiliste esemetega natüürmortide maalimine, tähelepanu pööramine põhiliselt värvierinevustele. Ühevärviline maal, tähelepanu põhiliselt seadeldise heletumedusrütmil, esemete vormil. Temaatilised ja fantaseerimisvõimalusi pakkuvad kompositsioonid, esemed muutuvad keerukamaks. Kasutatakse erinevast materjalist esemeid ja kangaid. Natuurist maalimine natüürmortide järgi. Portree- ja figuurmaal modelli järgi. Dekoratiivpinnalised ja ruumilised ülesanded.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

oskab kasutada maalimisel kasutatavaid värve nagu gua__, akvarell, õlipastell; tunneb värvide erinevusi ja kasutamisevõimalusi, on õppinud tundma töövahendeid ja oskab neid valida erinevateks ülesanneteks;

oskab oma vanuse kohaselt maalida natüürmorte ja temaatilisi kompositsioone; teab primaar-, sekundaar- ja tertsiaarvärve, sooje ja külmi toone, kontrastvärve.

I õppeaasta (Viljandi Kunstikooli põhikooli lõpetanud õpilaste rühm)

Õppesisu

Keeruline natüürmort. Etüüdid natüürmortidest, interjööri, autoportreest, kaasõpilastest.

Ilmastikunähtuste nagu vihm, udu, torm edasiandmine.

Plastiline anatoomia. Portree ja figuuri maalimine modelli järgi.

Modell eririietuse ja draperiidest fooniga.

Abstraktsed või figuraalsed sümbolistlikud, fantaasiat virgutavad maalid.

Figuur ruumis, figuuri ümbrusel ja ruumil suurem osakaal.

Maalimine toimub gua__-, akrüül- ja õlivärvidega.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

oskab ise endale ülesandeid püstitada, tõstatada maalialaseid probleeme ja huvituda nende lahendamisest; oskab pöörata tähelepanu pildi väljendusrikkusele, koloriidile ja terviklikkusele;

on omandanud isikupärase maalimisviisi.

II õppeaasta

Õppesisu

Erinevate maalitehniliste võtete kasutamine nagu täppiv ehk puäntillistlik, laia pintsliga üldistav ehk laseeriv, kollaa_ ja ekspressionistlik meeleolumaal. Visandid poolfiguurist, figuurist, portreest, sh iseendast ja ruumist.

Õpitakse maalima akrüülvärvidega.

Natüürmordid on koostatud keerulistest esemetest, mõnel juhul kasutatakse värvilist valgust.

Põhiülesanne on portree ja figuurmaalil modelli järgi.

Koopia tegemine originaalmaalist.

Maalimine toimub gua__- ja akvarellvärvidega. Kasutatakse segatehnikaid ja õlipastelle.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

on õppinud edasi andma erinevaid materjale;

oskab maalida natüürmorte ja portreed;

modelleerib portrees värvi ja hele-tumeduse abil vormi;

lahendab sümbolistlikke, abstraktseid ja dekoratiivseid ülesandeid;

oskab kasutada akrüülvärve; oskab kasutada segatehnikaid ja -materjale.

II õppeaasta (Viljandi Kunstikooli põhikooli lõpetanud õpilaste rühm)

Õppesisu

Suund ettevalmistusele kõrgkooli astumisel.

Maalitakse valdavalt modelli poolfiguurina, täisfiguurina, aktina, portreena nii pikemaajaliselt kui visandlikult, lihtsas ja keerulises poosis ja rakursi alt.

Maalitakse interjööri ja natüürmorte.

Figuraalse kompositsiooni lahendamine. Individuaalsed ülesanded.

Soovitavad õpitulemused

Õpilane:

on omandanud peamised maalimistehnikad;

oskab töötada akvarellide ning kattevärvidega;

omab kõrgkooli astumiseks vajalikke näidistoid.

3.3 Kompositsioon

Õpetuse eesmärgid.

Kompositsioon on üks olulisemaid õppeained kunstikoolis, mis kujundab õpilase loomingulist maailmanägemust, arendab kujundilist mõtlemist ja individuaalset võimekust. See õppeaine omab tihedat sidet joonistamise, maalikunsti ja skulptuuriga.

Kompositsiooni tundides õpitakse pliiatsi-, hariliku sule, pintsli-, akvarelli-, gua__i-, pastelli- ja teisi tehnikaid. Kompositsiooniga seostub ka värvusõpetus, et selgitada vastastikuseid mõjusid, kontrastide ja koloriidi tekkimise probleeme, värvuste psüühilisi mõjusid.

Üldkompositsiooni alla kuulub ka dekoratiivne kompositsioon, mis hõlmab dekoratiivse kujunduse nähtusi, õpetab tundma rahvuslikku ornamentikat ja looma uusi ornamente kasutades pinna jaotamisel tasakaalu.

I õppeaasta

Õppesisu

Üldkompositsiooni alused. Kompositsiooni mõiste. Tasapinnaline ja ruumiline (2- ja 3-mõõtmeline) organisatsioon. Kompositsioonilise ülesehituse alused. Tegelikuse interpreteerimine. Kunstilise kujundi loomine.

Rütm ja dünaamika. Geomeetriliste ridade kombineerimine. Vertikalism ja horisontalism. Kontrasti avaldumisvormid (vormi-, värvuse- ja faktuurikontrast). Kontrastsed paarid.

Jooned ja pinnad. Joonte ja pindade liigid. Kompositsioon geomeetriliste ja orgaaniliste (korrapäraste ja ebakorrapäraste) pindadega. Pindadevahelised proportsioonid. Pindade suhe tervikusse. Figuur ja foon. Siluett. Dominantsed ja mittedominantsed (aktiivsed ja passiivsed) pinnad. Pinnafaktuur ja -tekstuur. Dekoratiivsed pinnad.

Teema ja sü_ee. Teema ja sü_ee sidumine. Kompositsiooni elementide vastavus sü_eele. Temaatiline mitmekesisus. Motiivi valik.

Valgus ja värv. Valguse omadused ja tähtsus. Valgus looduses ja tehiskeskkonnas. Tegelik ja illusoorne valgus. Valgus ja vari.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane oskab:

Tunneb peamisi kompositsioonialaseid mõisteid;

rühmitada kompositsioonelemente mõtte ilmekama avamise huvides; perspektiivis kujutada ruumi ja inimrühmi;

ideekavandite loomisel läbi töötada kompositsiooni üldsuundi;

tunnetada tonaalseid värvuste vahekordi ja neid oma loomingus kasutada.

I õppeaasta (Viljandi Kunstikooli põhikooli lõpetanud õpilaste rühm)

Õppesisu

Kompositsiooni meistrikläss.

Õpetaja loob koostöös õpilastega konkreetse õpperühma ainekava.

Otsustatakse ainekava peamine suund ning töötatakse välja õppeaasta eesmärgid.

Soovitavad õpitulemused sõltuvad valitud ainekava suunast.

II õppeaasta

Õppesisu

Tasakaal. Tasakaalu tingimused. Sümmeetriline ja ebasümmeetriline tasakaal. Staatilisus ja dünaamilisus. Horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne ja radikaalne tasakaal. Ülaosa - alaosa, vasak - parem.

Proportsioon ja mõõt. Proportsioneerimine ja mastaap. Proportsioonisüsteemide mitmekesisus. Moodul ja kaanon. Geomeetrilised progressioonid. Kuldlõige.

Värvus. Värvuste omadused ja värvusring. Akromaatilised ja kromaatilised värvused. Mono- ja polükroomia. Värv ja vorm. Värvitoon. Tonaalsus. Värviharmoniad. Värvuste segamine. Külmad ja soojad toonid. Primaar-, sekundaar- ja tertsiaarvärvused. Lokaalvärv.

Täiendvärvused ja nende vastastikune mõju. Hele-tumedus ja küllastatus. Värvuste optilised efektid. Värvuste funktsioonid ja rakendusvõimalused. Värvus ja kultuuritraditsioon. Värvuste psühholoogiline mõju.

Kompositsiooni seos teiste kunstiliikidega (muusika, teater, video). Kineetilise kunsti aluste tundmaõppimine.

Soovitavad õpitulemused.

Õpilane oskab:

leida ja märgata kompositsioonilist tasakaalu;

hinnata loogiliselt proportsionaalsust ja mastaape;

sügavamalt tunnetada värvuste emotsionaalseid mõjusid ja sellest lähtuvalt uusi värvuste kombinatsioone ja koloriiti;

leida kompositsiooni puudutavaid seoseid teiste kunstiliikidega (muusika, teater, film)

II õppeaasta (Viljandi Kunstikooli põhikooli lõpetanud õpilaste rühm)

Õppesisu

Kompositsiooni meistrikläss.

Õpetaja loob koostöös õpilastega konkreetse õpperühma ainekava.

Otsustatakse ainekava peamine suund ning töötatakse välja õppeaasta eesmärgid.

Soovitavad õpitulemused sõltuvad valitud ainekava suunast.

3.4. Vormiõpetus

Vormiõpetuse eesmärgid:

Tutvumine kolmemõõtmeliste kunstiliste objektide ja nende loomisega.

Saada ülevaade vormimaailmast ja selle ruumilise organiseerimise printsiipidest.

Tutvustada skulptuuri ajaloolise arengu põhiastet ja kaasaegse vormiõpetuse suundi.

Õppida tundma plastilis-mahulise modelleerimise ja -konstrueerimise võtteid ja vahendid.

Arendada vaatlus-, kujutamise- ja eneseväljendamisoskust

I õppeaasta

Õppesisu

Sissejuhatus vormimaailma.

Maailma vormiline mitmekesisus. Skulptuuri olemus ja spetsiifika.

Kolmemõõtmelise kujutamise viisi võrdlemine kahemõõtmelisega.

Ruumiliste objektide vaatlemine ja kompimine.

Ruumilis- mahulise organisatsiooni põhiprintsiibid. Ruumilisuus ja plastilisuus.

Põhiliste modelleerimisvahendite, -materjalide ja -võtetega tutvumine.

Klassikalise modelleerimistehnika alused. Voolimine savis.

Voolimisvõrkade ja improviseeritud abivahendite kasutamine.

Liikumise olulisus modelleerimisel. Distsantsi teadlik muutmine. Pöörleva aluse kasutamine.

Mõõtmine ja võrdlemine. Silma ja käe töö koordineerimine.

Elementaarteadmised skulptuuri materjalidest.

Skulptuuri funktsionaalne mitmekesisus.

Skulptuuri liigid (vaba- ja pisiplastika, reljeefikunst).

Skulptuuri dekoratiivsed funktsioonid.

Vormiõpetuse põhimõisted.

Mass ja maht. Suur ja väike vorm. Kerge ja raske vorm. Vormikontrastid.

Telgede markeerimine. Horisontaalsus, vertikaalsus ja diagonaalsus.

Vaated ja siluett. Toetuspunktid. Plastilised punktid ja nende seos tervikuga.

Esi- ja tagaplaan. Ülaosa ja alaosa. Skulptuurne tervik ja selle liigendamine.

Vormielementide ühendamise võtted.

Figuraalne kompositsioon ümarplastikas ja reljeefikunstis.

Figuraalse kompositsiooni temaatiline mitmekesisus. Ühe- ja mitmefiguuriline kompositsioon.

Figuraalsete gruppide paigutamine. Ülesanded lähtuvad I õppeaasta raskusastmest.

Inimfiguur - tegevuste kujutamine. figuuri ja esemete seostamine ja vormiline ühtsus.

Loomafiguuride plastiline variatiivsus.

Vormi väljendusrikkus.

Vormi idee väljendajana. Sisu ja vormi vastavus. Vormi väljendusrikkuse tõstmise lihtsamad vahendid.

Pinnakäsitus meeleolu edasiandjana.

Isikupärane kujutamine ja ekspressiivsus.

Soovitavad õpitulemused:

Õpilane:

tunneb skulptuuri põhimõisteid, skulptuuri liike; oskab modelleerida klassikaliselt pöörleval alusel, mõõta ja võrrelda mahtusid.

I õppeaasta (Viljandi Kunstikooli põhikooli lõpetanud õpilaste rühm)

Õppesisu

Vormiõpetuse meistrikläss.

Õpetaja loob koostöös õpilastega konkreetse õpperühma ainekava.

Otsustatakse ainekava peamine suund ning töötatakse välja õppeaasta eesmärgid.

Suundadeks võivad olla näiteks klassikaline modelleerimine voolimissavist,

keraamikatehnikate kursus, vormiõpetuse ülesannete lahendamine uutest ja kaasaegsetest

materjalidest, futuristliku ja kineetilise kunsti suund, maakunst jpt.

Soovitavad õpitulemused sõltuvad valitud ainekava suunast.

II õppeaasta

Õppesisu

Vormiõpetuse põhimõisted lisaks eelneval õppeaastal õpitule.

Vormide tüpologia. Avatud ja suletud vorm. Kumer ja nõgus vorm. Vormihari ja vormipõhi. Skulptuuri omaruum. Osa ja tervik. Tsenter ja perifeeria. Monoliitsus ja fragmentaarsus. Vormielementide ühendamine (lõikumine, neeldumine jms.). Ruumi ekstensiivne ja intensiivne kasutamine.

Orgaanilised ja geomeetrilised vormid. Kehad. Staatiline ja dünaamiline kompositsioon.

Mass ja maht.

Masside konstruktiivsed omadused. Masside reaalne ja visuaalne raskus. Mahtude suhe ja tasakaal.

Proportsioonid ja mastaap. Kombinatorika alused. Tasakaalu tingimused. Sümmeetriline ja ebasümmeetriline tasakaal.

Ümarplastika ja reljeef.

Kõrg-, pool- ja madalreljeef. Reljeefi spetsiifika. Ruumilise illusiooni loomine reljeefis.

Vormi eesmärgipärane ja süsteemne deformeerimine.

Sügavustunnuste kasutamine. Valguse osa reljeefse kujutise tekkimisel. Valgus ja vari skulptuuris.

Keerukamad modelleerimisvahendid ja -võtted.

Tugialuse (karkassi) kasutamine. Aluste tüübid. Loodimine.

Pinnatöötlus, faktuuri ja tekstuuri kasutamine. Töövahendi jälje väärtustamine.

Karakteriseerimine ja fantaseerimine.

Keskkonnaobjektide karakterised tunnused. Floora ja fauna iseloomulike tunnuste eristamine ja analüüs. Figuuride karakter ja liikumine. Realistlikud ja fantastilised vormid ning nende ühendamine. Fantaasiakompositsiooni liigid.

Rütm ja dünaamika.

Elementide ühendamise võtted. Korduste kasutamine. Elementide ja intervallide varieerimise võtted ja printsiibid. Rütm ja seriaalsus. Rütmide tüübid.

Inimese plastiline kujutamine ja sellega seonduvad uued mõisted.

Pea konstruktsioon. Aktiivsed skeletipunktid. Pea sidumine õlavöötmelega. Õlavöötme ehitus.

Kaela üldvorm. Näoosade analüüs (silm, kõrv, nina jms.). Näolihaste jaotumine. Juuste üldistatud kujutamine. Jäsemete ehitus ja plastika. Liigeste ehitus, funktsioon ja seos välise vormiga. Liigutuste amplituud.

Soovitavad õpitulemused:

Õpilane:

tunneb vormiõpetuse põhimõisteid I ja II õppeaasta sisu lõikes; kasutab modelleerimisel tugikarkasse; omab karaktersete üksikobjektide ja gruppide komponeerimise kogemust.

II õppeaasta (Viljandi Kunstikooli põhikooli lõpetanud õpilaste rühm)

Õppesisu

Vormiõpetuse meistrikläss.

Õpetaja loob koostöös õpilastega konkreetse õpperühma ainekava teiseks õppeaastaks.

Otsustatakse ainekava peamine suund ning töötatakse välja õppeaasta eesmärgid. Õppekava võib jätkata esimesel õppeaastal võetud suunda või liikuda edasi uues suunas.

Suundadeks võivad olla näiteks klassikaline modelleerimine voolimissavist, keraamikatehnikate kursus, vormiõpetuse ülesannete lahendamine uutest ja kaasaegsetest materjalidest, futuristliku ja kineetilise kunsti suund, maakunst jpt.

Soovitavad õpitulemused sõltuvad valitud ainekava suunast.

3.5. Kunstiajalugu

Kunstiajaloo aine on kõikide kunstikoolis õpitavate ainete vaheliseks siduvaks aineks, kus süvendatakse teadmisi kunstiliikide ja ajaloo kohta ja antakse ülevaade kunstiajaloo laiemas kultuuriloolises maailmapildis.

I õppeaasta

Õppesisu

Kunstiajaloo meistrikläss.

Õpetaja loob koostöös õpilastega konkreetse õpperühma ainekava.

Otsustatakse ainekava peamine suund ning töötatakse välja õppeaasta eesmärgid.

Et muuta kunstiajaloo õppimine veelgi põnevamaks võib traditsioonilise kronoloogilise suuna asemel kasutada temaatilist lähenemist, „tipult tipule” ehk ühe kunstniku kaudu kunstiajaloo perioodi tutvustamist, tegevuskunsti suunda kunstiajaloo tundmaõppimisel jpm.

Soovitavad õpitulemused sõltuvad valitud ainekava suunast.

Temaatilise lähenemise puhul võib käsitleda järgnevaid teemasid:

Mida annab kunst, mis kasu sellest on, mis on tema funktsioon. Kunst seoses filosoofiaga, teadusega.

Kunstide spetsiifikast. Kuidas mõjustavad teose temaatikat vahendid, mida kunstnik kasutab.

Looduse ja kunsti vahekorra. Missugused on need nõuded, mida oleme harjunud esitama kunstiteostele. Tinglikkus, usutavus jne. Näited eri maade kunstist.

Kuidas sünnib kunstiteos. Erinevad keerdkäigud ideest valmis pildini.

Fantaasia ja fantastika. Reaalsed ja irrealsed mõttekujutused, opereerimine mittekogetud nähtustega. Näiteid kunstiajaloo.

Allegooria ja sümbolika. Abstraktse mõiste nähtavaks tegemine on allegooria.

Tunnusmärk, parool, salasõna on sümbol. Kes, kus ja kuidas seda kunstis on kasutanud.

Kunstniku oma stiil. Selle kujunemise lugusid.

II õppeaasta

Õppesisu

Kunstiajaloo meistrikläss.

Õpetaja loob koostöös õpilastega konkreetse õpperühma ainekava.

Otsustatakse ainekava peamine suund ning töötatakse välja õppeaasta eesmärgid.

Et muuta kunstiajaloo õppimine veelgi põnevamaks võib traditsioonilise kronoloogilise suuna asemel kasutada temaatilist lähenemist, „tipult tipule” ehk ühe kunstniku kaudu kunstiajaloo perioodi tutvustamist, tegevuskunsti suunda kunstiajaloo tundmaõppimisel jpm.

Soovitavad õpitulemused sõltuvad valitud ainekava suunast.

Temaatilise lähenemise puhul võib käsitleda järgnevaid teemasid:

Virtuooslikkus. Mis see on, kes seda on, näiteid, lugusid ja anekdoote kunstnikest.

Ühekülgus ja mitmekülgus kunstis. Kes oskab ja suudab palju ja mida, kes vähe või eimidagi.

Kunstniku silmaring. Kuidas ja mille abil avardub silmaring. Näited suurvaimudest.

Vaataja isiklik arvamus. Kuidas ja mis alustel saab hinnata kunstiteoseid.

Kunstiteadus. Kunstiteooria, kunstiajalugu, kunstikriitika.

Mille alusel varieerub kunstiteoste hind.

Kunsti kogumisest. Kunstikogumine Vana- Roomas, renessansiajastul, erakolleksionäärid. Kuidas koguda kunsti.

Võltsitud kunst. Aegu ja põhjuseid kunsti võltsimiseks.

Vaataja ja kunstiteos. Kunsti analüüsimisest eelarvamusteta.